

مَرَدِ سُوخَنُورِ

تمام چيزا بے فايده آسته

١ توره های مَرَدِ سُوخَنُورِ، باچه داوود، پادشاه اورشليم.

٢ مَرَدِ سُوخَنُورِ مُوگيه:

”کاملاً بے فايده آسته! کاملاً بے فايده آسته!

تمام چيزا بے فايده آسته!“

٣ انسان از تمام زحمتی که دَ زير آفتو ميکشه،

چی فايده حاصل مُونه؟

٤ يگ نسل موره و ديگه نسل ميبه،

ليکن زمی تا ابد برقرار مُونه.

٥ آفتو بُر مُوشه و ميبينه

و دَ عجله دَ امزو جای موره که ازونجی بُر مُوشه.

٦ باد سُون جنُوب موره

و سُون شمال دَور مُوخوره

و دَور خورده دَور خورده موره

و دَ گرد خُو دَور خورده دَ امزو جای اُولی ميبه.

٧ تمام درياچه ها دَ دريا ميريژه،

مگم دريا پُر نَموشه؛

آرے، دَ جایی که درياچه ها جاری آسته،

اُونَا دَ امْرُو جَاى جَارِى شُدِه موره.
 ۸ پَگِ چِيزَا خَسْتِه كُنِنْدِه اَسْتِه،
 دَ اِنْدَازِه كِه اِنْسَان نَمِيْتَنِه بِيَان كَنِه.
 نَه چِيمِ از دِيْدُو سِيرِ مَوْشِه
 و نَه گُوشِ از شِنِيْدُو پُرِ مَوْشِه.
 ۹ هَر چِيزِى كِه بُوْدِه، باز اَمِ اَسْتِه
 و هَر چِيزِى كِه شُدِه، بَسْمِ مَوْشِه؛
 دَ زَبِرِ اَفْتُو هِيچِ چِيزِى نُو نِيَسْتِه.
 ۱۰ اَيَا چِيزِى اَسْتِه كِه دَ بَارِه شِى گُفْتِه شُنِه،
 ”اِيْنِه، اِي نُو اَسْتِه“؟ نَه!
 اُو از گَاهِ و جُوْدِ دَشْتِه،
 دَ زَمَانَاى پِيَشِ از مَوْ.
 ۱۱ يَادِى از پِيَشْنِه گُو نَمُوشِه
 و كَسَاى اَمِ كِه دَ اَيْنْدِه مِيِيَه
 دَ و سِيِيَلِه نَسْلِ هَاى كِه بَعْدِ از وَا مِيِيَه،
 يَادِ نَمُوشِه.

بے فایده گی حکمت

۱۲ ما، مَرِدِ سَخْنُورِ وَخْتِيَكِه دَ اَوْرُشَلِيْمِ دَ بِلَهِ اِسْرَائِيْلِ پادشاه بُوْدِم، ۱۳ ما دَ دِلِ خُو
 تَصْمِيْمِ گِرْفْتُمُ كِه دَ بَارِهِ تَمَامِ چِيزَاى كِه دَ تَى اَسْمُو اِنْجَامِ دَدِه مَوْشِه قَدِ حِكْمَتِ تَحْقِيْقِ و
 مُطَالَعِه كُنْمُ؛ اِي كَارِ خَسْتِه-كُن رِه خُدا نَصِيْبِ بَنِي اَدَمِ كَدِه تا زَحْمَتِ بَكْشِه. ۱۴ ما تَمَامِ
 كَارَاى رِه كِه دَ تَى اَفْتُو اِنْجَامِ دَدِه مَوْشِه دِيْدِم، پَگِ شِى بے فَايِدِه اَسْتِه و از پَسِ بَادِ خِيَزِ
 كَدُو.

۱۵ چیزی کج ره نَمیتنی راست کنی

و چیزی ره که مَوْجود نیسته نَمیتنی حساب کنی.

۱۶ ما دَ دِلْ خُو گُفتُم: ”اینه، ما حکمتِ پَریمو حاصلِ کدیم، کلوتر از پگِ کسای که پیش از مه دَ بله اورشَلیم حُکمران بُوده. اَرے، دِلْ مه حکمت و عِلْم ره کلو حاصل کده.“ ۱۷ اوخته دَ دِلْ خُو تصمیمِ گِرِفْتُم که ام حکمت ره بَدَنُم و ام دیونگی و لَوڈگی ره، لیکن پَی بُرْدُم که ای کار ام خیز کدو از پس باد آسته،

۱۸ چراکه دَ حکمتِ کلو غَم-و-غُصَه کلو آسته و کسای که عِلْم خُو ره کلو مونه، کوئبو خُو ره کلو مونه.

بے فایدهگی عیش و نشاط

۲ ۱ ما دَ دِلْ خُو گُفتُم: ”بیه عیش-و-نشاط ره تجربه کو؛ مَره شی ره بَنگر.“ لیکن دیدُم که ای ام بے فایده بُوَد. ۲ دَ باره خنده گُفتُم: ”ای دیونگی آسته،“ و دَ باره عیش-و-نشاط گُفتُم: ”ای چی فایده دَره؟“ ۳ دَ دِلْ خُو چورت زَدُم که خود ره قد شراب خوش نگاه کنُم و گِرِفْتارِ لَوڈگی شَنُم دَ حالیکه دِلْ مه مَره سُون حکمت هِدایت مَوکد تا بَنگَرُم که بلده بَنی آدم چیز خیل خوب آسته تا دَ تَی آسمو دَ دَورونِ روزای زندگی خُو انجام بَدیه.

۴ ما بلده خُو کارای کُته انجام دَدُم؛ ما بلده خُو خانه ها آباد کدُم و باغ های انگور جور کدُم. ۵ ما باغ ها و تفریحگاه ها بلده خُو جور کدُم و دَزوا هر رقم دِرختای میوه شَندُم. ۶ ما نَوْر های آو بلده خُو جور کدُم تا باغی ره آو بَدِیم که دِرختا دَزُو کُته موشه. ۷ ما غُلاما و کَنیزا خَریدُم و غُلامای دَشَنُم که دَ خانِه مه زَبده شُدُد. ما امچنان از تمام کسای که پیش از مه دَ اورشَلیم حُکمران بُوَد، مالِ کلو، یعنی گله و رمه کلو دَشَنُم. ۸ ما نُقره و طِلْلا و خزانه پادشایو و مَمَلکت ها ره ام بلده خُو جم کدُم. ما بَیت خانای مَرَد و زَن بلده خُو گِرِفْتُم و کَنیزای کلو بلده لِدَتِ بَنی آدم. ۹ پس ما شخصِ بزرگ شُدُم و

از تمام کسای که پیش از مه دَ اورُشَلیم حُکمران بُود، باله-تر شُدُم. حِکمت مه ام دَزمه باقی مَند.

۱۰ هر چیزِی که چیمای مه آرزو کد، ما ازوا دِریغ نَکُدُم و دِل خُو ره از هیچ رقم عیش-و-لذت محروم نَکُدُم، چُون دِل مه از تمام زَحمتای مه خوشی حاصل مُوکد و اَجِرِ تمام زَحمتای مه امی بُود. ۱۱ اوخته دَ تمام کارای که دِستای مه انجام دده بُود و زَحمتی که بلده انجام ددون شی کشیده بُودُم نظر کُدُم؛ دیدُم که پگ شی بے فایده بُود و خیز کدو از پسِ باد و دَ زیرِ آفتو دَ هیچ کار فایده نَبُود.

بے فایده گی حِکمت و جهالت

۱۲ پس فکر خُو ره جَم کُدُم تا دَ حِکمت و دیونگی و لَوُدگی نظر کَنُم؛ چُون کسی که بعد از پادشاه دَ قُدرت میرسه، چیز کار کده میتنه، غیر امز و کار که پیش از او ام انجام شده؟ ۱۳ اوخته دیدُم که حِکمت از لَوُدگی کده باله آسته، امو رقم که روشنی از تریکی کده باله یه. ۱۴ چیمای آدم دانا دَ سر شی مثلِ چراغ آسته، مگم آدم لَوُدّه دَ تریکی راه موره. باوجودِ ازی، پی بُردُم که هر دوی شی دَ یگ سرنوشت گرفتار موشه. ۱۵ پس دَ دِل خُو گُفتم: ”ما ام دَ سرنوشتِ آدم لَوُدّه گرفتار موشم؛ خَی چی فایده که ما ایقَس دانا استُم؟“ اوخته دَ دِل خُو گُفتم که ای ام بے فایده یه؛ ۱۶ چراکه هیچ یادی از آدم دانا یا از آدم لَوُدّه تا اَبَد باقی نَمومنه، بلکه دَ زمانای آینده پگ چیزا کاملاً پُرمُشت موشه. آیا امیطور نییه که آدم دانا ام مومره، امو رقم که آدم لَوُدّه مومره؟ ۱۷ پس، ما از زندگی بیزار شُدُم، چُون کارای که دَ تَی آفتو انجام دده موشه بلده مه دردآور آسته، چُون پگ شی بے فایده آسته و خیز کدو از پسِ باد.

بے فایدگی زحمت

۱۸ از تمام زحمتی کہ دَتی آفتو کشیدہ بودم بیزار شدَم، چُون پگ شی رہ باید د کسی ایله بدیم کہ بعد از مه مییہ. ۱۹ و کی میدنه کہ امو کس دانا آسته یا لودہ؟ باوجود ازی، اُو صاحبِ تمام چیزای موشہ کہ ما دَتی آفتو بلده شی زحمت کشیدیم و بلده حاصل کدون شی از حکمت خُو کار گرفتیم. ای ام بے فایده آسته. ۲۰ امزی خاطر فکر مه تغییر کد و دل مه از تمام زحمتی کہ دَتی آفتو کشیدہ بودم، نومید شد. ۲۱ چُون یگ آدم کہ قد حکمت و علم و لیاقت زحمت کشیدہ، باید تمام حاصل زحمت خُو رہ ایله بدیہ تا نصیب کسی شنه کہ بلده ازو هیچ زحمت نکشیدہ. ای ام بے فایده آسته و یگ بدبختی کته. ۲۲ انسان از تمام زحمتی کہ میکشه و از غصہ دل خُو دَتی آفتو چیز خیل د دست میره؟ ۲۳ چُون تمام روزای شی پُر از رنج آسته و کار شی عم-و-غصہ؛ حتی د غیت شاو دل ازو آرامی ندره. ای ام بے فایده آسته.

۲۴ بلده انسان هیچ چیز خوبر از نیسته کہ بخوره و وچی کنه و از زحمت خُو لذت بُره. ما دیدم کہ امی ام از جانبِ خدا آسته، ۲۵ چُون بدونِ اراده ازو کی میتنه بخوره یا خوشی داشته بشه؟ ۲۶ چُون کسی کہ د نظرِ خدا نیک معلوم موشه، اُو بلده شی حکمت و علم و خوشی موبخشه، مگم بلده گناہکار وظیفه جم کدو و ذخیره کدو رہ میدیہ، تا اُو رہ بلده کسی بدیہ کہ د نظرِ خدا نیک معلوم موشه. ای ام بے فایده آسته و خیز کدو از پسِ باد.

بلده هر چیز یگ وخت وجود دَره

۱ دَتی آسمو بلده هر چیز یگ زمان وجود دَره و بلده هر موضوع یگ وخت:

۳

۲ یگ وخت بلده تولد شدو و یگ وخت بلده مردو؛

- یگ وخت بلده کشت کدو و یگ وخت بلده کندون چیزی که کشت شده؛
- ۳ یگ وخت بلده کشتو و یگ وخت بلده شفا ددو؛
- یگ وخت بلده بیرو کدو و یگ وخت بلده آباد کدو؛
- ۴ یگ وخت بلده چخرا کدو و یگ وخت بلده خنده کدو؛
- یگ وخت بلده ماتم کدو و یگ وخت بلده رقص-و-بازی؛
- ۵ یگ وخت بلده پورته کدون سنگا و یگ وخت بلده جم کدون سنگا؛
- یگ وخت بلده بغل کدو و یگ وخت بلده بغل نکدو؛
- ۶ یگ وخت بلده حاصل کدو و یگ وخت بلده از دست ددو؛
- یگ وخت بلده نگاه کدو و یگ وخت بلده پورته کدو؛
- ۷ یگ وخت بلده پاره کدو و یگ وخت بلده دوختو؛
- یگ وخت بلده چپ ششتو و یگ وخت بلده توره گفتو؛
- ۸ یگ وخت بلده مَحَبَت و یگ وخت بلده نَفَرَت؛
- یگ وخت بلده جنگ و یگ وخت بلده صلح.

۹ کارگر از زحمتی که میکشه چی فایده د دست میره؟^{۱۰} کاری ره که خُدا نصیب بنی آدم کده تا زحمت بکشه، ما دیدیم.^{۱۱} او هر چیز ره د وخت شی نوریند جور کده. امچنان پی بردون ابدیت ره د دل های ازوا جای دده، باوجود ازی اونا نمیتنه تمام کارای ره که خُدا انجام دده، از شروع تا آخر پی بیره.^{۱۲} ما میدنم که بلده ازوا چیز خوبتر ازی نیسته که خوش بشه و د دورون زندگی خو خوبی کنه؛^{۱۳} و ام ای که پگ ازوا بخوره و وچی کنه و از حاصل تمام زحمت خو راضی بشه، چون ای نعمت خُدا آسته.^{۱۴} ما میدنم، تمام چیزای ره که خُدا انجام میدیه تا ابد باقی مومنه، کس نمیتنه دزو چیزی اضافه کنه یا ازو چیزی کم کنه. خُدا اونا ره انجام میدیه تا بنی آدم ازو ترس

دَشْتَه بَشَه. ^{۱۵} چِیزِی کِه اَسْتَه، اَز گَاه وَجُود دَشْتَه وَ چِیزِی کِه اَمَدَنی یِه، اَز پِیش مَوْجُود بُوَدَه؛ وَ چِیزِی کِه تِیر شُدَه، خُدا اُو رَه بَسْم مِیرَه.^a

قِضَاوَت وَ اَیْنَدَه دَ خُدا تَعَلُّقِ دَرَه

^{۱۶} علاوَه اِزی، ما دَ زِیرِ اَفْتَوِ دِیدِم، دَ اَمْرُو جَای کِه بَایِد اِنصَافِ شُنَه بَے اِنصَافِی مَوْشَه وَ دَ اَمْرُو جَای کِه بَایِد عَدَالَتِ شُنَه شَرَاوَتِ مَوْشَه. ^{۱۷} اوخْتَه دَ دِلِ خُو گُفْتِم: «خُدا اَمِ اَدَمِ عَادِلِ رَه قِضَاوَتِ مُونَه وَ اَمِ اَدَمِ شَرِیرِ رَه، چُونِ اُو بَلَدَه هَر مَوْضُوعِ وَ هَر کَارِ یِگِ وَخْتِ رَه تَعیینِ کَدَه.»

^{۱۸} ما دَ بَارَه بَنیِ اَدَمِ دَ دِلِ خُو گُفْتِم: خُدا اُونَا رَه اَز مَایِشِ مُونَه تَا خُودِ اَز وَا بَدَنَه کِه اُونَا رَقْمِ حَیْوانَا اَسْتَه. ^{۱۹} چِراکِه سَرنُوشْتِ بَنیِ اَدَمِ وَ سَرنُوشْتِ حَیْوانَا یِگِ رَقْمِ اَسْتَه؛ اَمُو رَقْمِ کِه بَنیِ اَدَمِ مُمُورَه، اَمُو رَقْمِ حَیْوانَا اَمِ مُمُورَه. نَفْسِ کَشِیدُو اَمِ بَلَدَه پَگِ اَز وَا یِگِ رَقْمِ اَسْتَه وَ اِنسانَا اَز حَیْوانَا کَدَه بَالَه نِیبِه؛ پَسِ تَمَامِ چِیزَا بَے فَایدَه اَسْتَه. ^{۲۰} پَگِ دَ یِگِجَایِ مَورَه؛ پَگِ اَز خَاکِ اَسْتَه وَ پَسِ دَ خَاکِ مَورَه. ^{۲۱} کِیِ مِیدَنَه کِه رُوحِ اِنسانِ سُونِ بَالَه مَورَه وَ رُوحِ حَیْوانِ دَ تِیِ زَمیِ مَورَه؟ ^{۲۲} پَسِ ما دِیدِم کِه بَلَدَه اِنسانِ چِیزِی خُوبِترِ اَزی نِیَسْتَه کِه اَز کَارِ خُو لَدَتِ بُبِرَه، چِراکِه نَصِیبِ شِیِ اَمُو اَسْتَه. کِیِ مِیْتَنَه اِنسانِ رَه دُوبارَه بِیرَه تَا چِیزِی رَه کِه بَعْدِ اَز وَا رُخِ مِیدِیَه بِنَگَرَه؟

ظَلَمِ، رَحْمَتِ وَ تَنْهَایِی

^۱ ما بَسْمِ تُوخِ کُدَمِ وَ تَمَامِ ظَلَمِ هَایِ رَه کِه دَ تِیِ اَفْتَوِ مَوْشَه، دِیدِم. تُوخِ کُو اُو دِیدَه هَایِ مَرْدَمِ مَظْلُومِ رَه، هِیچِ کَسِ نِیبِه کِه اُونَا رَه تَسَلِیِ بَدِیَه. قُدْرَتِ دَ دِستِ کَسَایِ اَسْتَه کِه دَ بِلَهِ اَز وَا ظَلَمِ مُونَه وَ هِیچِ کَسِ نِیبِه کِه اُونَا رَه تَسَلِیِ بَدِیَه. ^۲ اوخْتَه ما گُفْتِم، مُرَدَه هَایِ کِه گَاهِ مُرَدَه، خُوشبَخْتِترِ اَز زِنَدَه هَایِ اَسْتَه کِه تَا هَنُوزِ زِنَدَه یِه.

^a ۳:۱۵ دَ زَبُونِ عِبرَانیِ مَوکِیَه: «خُدا چِیزِی رَه مَوبالَه کِه دُمبالِ شُدَه بُوَد.»

۳ لیکن ازی دُو کده خُویتَر کسای آسته که هنوز هیچ دَ دُنیا نَمده و اعمالِ شَریرانه ره دَ تَی آفتو انجام دده مُوشه ندیده. ۴ اوخته دیدم که تمام زحمت و تمام کامیابی از حسادتِ یگِ انسان قد همسایه شی سرچشمه میگیره. ای ام بے فایده آسته و خیز کدو از پس باد.

۵ آدم لَوْدَه دِست بِلَه دِست میشیننه

و گوشتِ جان خُو ره مُوخوره.

۶ یگِ دِستِ پُر که قد آرامش قتی بَشه

بِهتر از دُو دِستِ پُر آسته که قد زحمت قتی بَشه،

و بهتر از خیز کدو از پس باد.

۷ بسم یگ بے فایدگی دیگه ره دَ تَی آفتو دیدم: ۸ یگ کس آسته که جایگیره ندره، اُو نَه باچه دره و نَه برار؛ کار-و-زحمتِ اَرُو خلاصی ندره و چیم شی از مال-و-دولت سیر نموشه. اُو از خود خُو پُرسان نمونه: ”ما بلده کی زحمت میکشم و خود ره از خوشی محروم مونم؟“ ای ام بے فایده آسته و تجرِبِه سخت.

۹ از یگ کده دُو خُویتَر آسته، چُون اونا از زحمت خُو حاصلِ خُوب دَ دِست میره. ۱۰ چُون اگه یکی ازوا بُفته، دیگه شی رفیق خُو ره باله مونه. مگم وای دَ حالِ کسی که بُفته و دیگه کس نَبشه که اُو ره باله کنه. ۱۱ امچنان اگه دُو نفر قتی خاو کنه اونا گرم مُوشه، لیکن اگه یگ نفر بَشه چطور میتنه گرم شنه؟ ۱۲ امی رقم، اگه یگو کس دَ بله یکی ازوا زور شنه، هر دُو شی دَ برابر اَرُو ایسته مُوشه. ریسپون سه-لا زود مُنٹی نموشه.

بے فایدگی پیشرفت و ترقی

۱۳ یگ جوانِ غریب که دانا بَشه، بهتر از پادشاهِ پیر و لَوْدَه آسته که دیگه مشوره ره قبول نمونه. ۱۴ چُون امکان دره که اُو از بندی-خانه برو آمده دَ پادشاهی برسه، باوجود

که دَ امْرُو مَمْلَکَتِ غَرِیبِ دَ دُنْیَا آمَدَه. ^{۱۵} ما دِیدُم که تمام زنده های که دَ تَی آفتُو راه موره، طرفدارِ امْرُو جوان موشه که جانِشین پادشاه شُدَه؛ ^{۱۶} تعدادِ پگِ امْرُو مردُم که امْرُو جوان دَ بِلَه ازوا حاکِم شُدَه، بے حساب آستَه، لیکن کسای که بعد ازوا میبیه، ازُو راضی نیستَه. واقعاً که ای ام بے فایده آستَه و خیز کدو از پس باد.

ترس-و-احترام، فروتنی و قناعت

۵ ^۱ وختیکه دَ خانه خُدا موری فکر خُو ره سُون رفتار خُو بگیر، چُون نزدیک آمدو بلده گوش گرفتو بهتر از قربانی های آستَه که آدمای لَوْدَه تقدیم مونه، چُون اونا نمیدنه که عمل-و-کردارِ ازوا بد آستَه. ^۲ بلده واز کدونِ دان خُو عجله نکُو و دِل تُو بلده گفتونِ توره دَ حُضُورِ خُدا اَبَلک نشنه، چراکه خُدا دَ عالمِ باله آستَه و تُو دَ رُوی زمی؛ پس تورای تُو کم بشه. ^۳ رقمی که خاو دیدو از چورتِ کلو پیدایا موشه، امْرُو رقم توره های احمقانه از کلوگویی دَ وُجُود میبیه.

^۴ وختیکه بلده خُدا نذر میگیری، دَ پوره کدون شی دیر نکُو، چراکه او از آدمای لَوْدَه راضی نیستَه. پس نذر خُو ره بدی. ^۵ بهتر آستَه که نذر نگیری، نسبتِ دزی که نذر بگیری و پوره نکنی. ^۶ نیل که دان تُو، تُو ره سُون گناه بیره و دَ پیشِ خدمتگارِ خُدا^۷ نگی که "سهواً نذر گرفتُم." چرا خُدا بخاطرِ توره تُو قار شنه و تمامِ حاصلِ دِستای تُو ره از بین بیره؟ ^۷ خاو دیدونِ کلو و کلوگویی بے فایده آستَه، بلکه تُو از خُدا ترس دشته بش.

بے فایدهگی مال-و-دولت

^۸ اگه دَ یگ ولایت مینگری که دَ بِلَه غریبا ظلم موشه و انصاف و عدالت پایمال موشه، دزی باره خيرو نشو؛ چُون بلند-رتبه دَ زیرِ نظرِ بلند-رتبه-تر آستَه و دَ بِلَه ازوا

^{۱۵} ۵:۶ دَ جای «خدمتگارِ خُدا» دَ زیونِ عبرانی «ملایکه» نوشته یه.

بلند-رتبه-ترها مقرر آسته. ^۹ فایده زمی بلده پگ میرسه، حتی پادشاه ام از حاصل شی خدمت موشه. ^{۱۰} کسی که پیسه ره دوست دَره، از پیسه سیر نموشه و کسی که مال-و-دولت ره دوست دَره، از عاید خُو. ای ام بے فایده آسته.

^{۱۱} وختیکه دارایی کلو شُنه، خورنده های شی ام کلو موشه. پس بلده صاحب شی چی فایده میرسه سِوای که امو دارایی ره قد چیمای خُو بنگره؟

^{۱۲} خاو آدم کارگر شیرین آسته، چی کم بخوره، چی کلو؛ لیکن ثروت پربمون آدم دولت مند، باعث موشه که او خاو نَره.

^{۱۳} یگ بدبختی سخت ره دَ تی آفتو دیدم: مال-و-دولتی که صاحب شی بلده ضرر خُو جم کدُد. ^{۱۴} امو مال-و-دولت دَ وسیله یگ حادثه بد ضایع شد و غتیکه بلده ازو یگ باجه دَ دنیا آمد، چیزی دَ دست خُو نَدشت که بلده ازو میراث بُنه. ^{۱۵} امو رقم که انسان از کوره آبه خُو لُچ دَ دنیا میبه، امو رقم لُچ پس موره، رقمی که امدد؛ او از زحمت خُو هیچ چیز گرفته نمیتنه تا دَ دست خُو بُره. ^{۱۶} ای واقعا بدبختی سخت آسته: امو رقم که انسان میبه، امو رقم پس موره؛ او چی فایده حاصل مونه که عبث^{۱۷} زحمت میکشه؟ ^{۱۷} آرے، او دَ تمام روزای عمر خُو دَ تریکی موخوره و دَ سردرگمی کلو و ناجوری و اوقات تلخی زندگی موکُنه.

^{۱۸} اینه، چیزی خوب و مناسب که ما دیدم اینی یه: انسان بخوره و وُچی کنه و دَ دورون روزای زندگی که خدا بلده شی بخشیده، از تمام زحمتی که دَ تی آفتو میکشه لذت بُره؛ چون نصیب شی امی آسته. ^{۱۹} امچنان وختیکه خدا بلده یگو کس مال و دولت میدیه و او ره میله که ازوا لذت بُره و نصیب خُو ره بگیره و از زحمت خُو راضی بشه، ای نعمت خدا آسته. ^{۲۰} چون امی رقم آدم دَ فکر روزای زندگی خُو غرق نیبه، چراکه خدا او ره دَ خوشی دل ازو مشغول مونه.

^{۱۶: ۵} دَ جای «عبث» دَ زیون عبرانی «بلده باد» نوشته یه.

۱ یک مُصِیبتِ دیگه ره دَ تِی آفتو دیدم که دَ بِلِه مردُم کلو گِرنِگی مُوکنه: ۲ خُدا بلده یگو کس مال و دولت و عِزَتِ میدیه، دَ اندازه که هیچ آرزوی دِل شی باقی نَمومنه، ولے خُدا بلده ازو توانایی نَمیدیه که ازوا لِدَتِ بیره، بلکه یگ نفر بیگنه ازوا لِدَتِ موبره. ای ام بے فایده آسته و بدبختی سخت.

۳ اگه یگو کس صد باچه دَشته بَشه و سال های کلو زندگی کنه، بطوری که روزای عُمَر شی کلو بَشه، مگم او از خوبی های زندگی لِدَتِ نبره و جنازه شی ابرومندانه دَفن نَشنه، ما مُوگیم که باچه سُرچی شُدِه ازو کده بهتر آسته، ۴ چراکه باچه سُرچی شُدِه بے فایده مییه و دَ تریکی موره و نام شی دَ تریکی کُل مُوشه؛ ۵ ولے باوجود که او آفتو ره نَدیده و چیزی ره نَدنسته، امزو نفر کده کلوتر آرامش دره. ۶ حتی اگه امو نفر دُو دفعه، هر دفعه هزار سال زندگی کنه، او هیچ خوبی ره نَمینگره. آیا پگ دَ یگ جای نَموره؟

۷ تمام زحمتِ انسان بخاطرِ دان شی آسته، ولے نفس شی هرگز سیر نَموشه. ۸ آدم دانا نَسبتِ دَ آدم لَوڈه چی زبادی دره؟ و آدم غریب که میدنه چطور قد دیگره رفتار کنه، چی فایده حاصل مونه؟ ۹ چیزی که دَ پیش چیمای تُو حاضر آسته بهتر از خواهشاتِ نفس تُو یه. ای خواهشاتِ ام بے فایده آسته و خیز کدو از پس باد.

۱۰ هر چیزی که وجود دره از گاه نام شی شنده شُدِه و ای که انسان چی آسته، ام فامیده شُدِه؛ او قد کسی که ازو کده قوی تر آسته جر-و-بَحَث کده نَمیتنه. ۱۱ هر چیقس که توره کلو شُنه، اموقس بے فایدگی شی کلو موشه، پس انسان ازو چی فایده دَ دست میره؟ ۱۲ چون کی میدنه که بلده انسان دَ دورونِ روزای زندگی بے فایده شی که مثل سایه تیر موشه، چیز خیل خوب آسته؟ کی میتنه دَ انسان بگیه که بعد از مُردونِ ازو دَ تِی آفتو چیز خیل رُخ میدیه؟

۸:۶ دَ جای «قد دیگره» دَ زبونِ عبرانی «دَ پیشِ زنده ها» نوشته یه.

حکمت بلده زندگی

- ۱ نام نیک بهتر از عطرِ قیمتی است
و روزِ مُردو بهتر از روزِ تَوَلَّد.
- ۲ رفتو دَ خانه که ماتمِ آسته
بهتر از رفتو دَ خانه آسته که عیش-و-نوشه،
چراکه عاقبتِ هر انسان مرگ آسته
و ای ره زنده ها باید دَ دلِ خُو دشته بشه.
- ۳ غَم-و-غُصّه از خنده کده بهتر آسته،
چراکه غَمِ چهره باعثِ اصلاحِ دلِ موشه.
- ۴ دلِ آدمای دانا، اونا ره سُون ماتمِ خانه موبره
و دلِ آدمای لَوّده، اونا ره سُون خانه که جشنه.
- ۵ بهتر آسته که سرزنشِ آدمای دانا ره بشنوی
نسبتِ دزی که دَ بیتِ خانی آدمای لَوّده گوشِ پدی؛
- ۶ چُون خنده آدمای لَوّده مثلِ صدایِ تَرَق-پَرَقِ خارِ دَ تئی دیگِ آسته؛
ای ام بے فایده آسته.
- ۷ واقعاً که ظلم، آدمِ دانا ره لَوّده جور مونه
و رشوت، دلِ ره فاسد مَوکنه.
- ۸ آخرِ یگ چیز از شروعِ شی کده بهتر آسته
و دلِ باصبر از دلِ مغرور کده خُوبتر.
- ۹ دَ دلِ خُو زود قار نُشو،
چراکه حَشَم-و-قار دَ سینه آدمای لَوّده جای میگیره.

۱۰ نگی که: ”چرا روزای سابق امزی روزا کده خُو بتر بُود؟“
چُون امی رقم سوال از رُوی حکمت نیسته.

۱۱ حکمت رقم میراث اَلّی خُوب آسته
و یگ فایده بلده کسای که آفتو ره مینگره؛
۱۲ چُون حکمت یگ پناهگاه آسته،
امو رقم که پیسه یگ پناهگاه آسته،
مگم فایده علم دزی آسته
که حکمت بلده صاحب خُو زندگی موبخشه.

۱۳ کار خُدا ره توخ کو:

چیزی ره که او کج جور کده، کی میتنه راست کنه؟
۱۴ د روزای خُوب خوشحال بشید
و د روزای سخت اینی د فکر شمو بشه:
خُدا ام روزای خُوب ره جور کده و ام روزای سخت ره
تا انسان فامیده نتنه که د آینده چی رُخ میدیه.

۱۵ د روزای زندگی بے فایده خُو هر چیز ره دیدم: آدم عادل باوجود عدالت خُو مومره
و آدم شریر باوجود شرارت خُو عمرِ دراز مونه. ۱۶ پس، نه از حد کلو عادل بش و نه
از حد کلو خود ره حکیم بدن، نشنه که خود ره نابود کنی. ۱۷ امچنان از حد کلو شریر
نَبش و لوده نشو، نشنه که پیش از اجل خُو بمری. ۱۸ بهتر آسته که امی نصیحت ره
محکم بگیری و از نصیحتِ دیگه دست بردار نشنی، چُون هر کسی که از خُدا ترس
دشته بشه، از هر دُو نصیحت پیروی مونه.

۱۹ حکمت، آدم دانا ره از ده حاکم که د یگ شار بشه، قوی تر جور مونه.

۲۰ یقیناً که دَ رُوی زمی اُطور آدمِ عادلِ نیبه که تنها نیکی کنه و از شی هیچ گناه سر نَرَزه.

۲۱ دَ تمامِ تورای که مردُمِ مُوگیه فِکر خُو ره نَگیر، نَشنه که توره غُلامِ خُو ره بِشَنوی که تُو ره نالتِ مُونه؛ ۲۲ چُون دَ دِلِ خُو مِیدنی که خود تُو ام چندین دفعه دیگرو ره نالتِ کدے.

۲۳ ما تمامِ امزی چیزا ره قدِ حکمتِ آزمایشِ کدُم و کُفْتُم: ”ما حکیمِ مُوشُم،“ مگم از مه دُور بود. ۲۴ رازِ هر چیزی که رُخِ مِیدیه، دُور از فهم و کلو غُوجِ آسته؛ کی مِیتنه که اُو ره پی بُیره؟ ۲۵ پس فِکرِ خُو ره دَ کارِ آندختُم تا بَدَنُم، تحقیقِ کَنُم، حکمتِ ره طلبِ کَنُم و دَلیلِ و جُودِ چیزا ره بَقامُم و تا بَدَنُم که شرارتِ لُودگیِ آسته و حَمَاقَتِ دیونگی. ۲۶ ما پی بُرَدُم که از مَرگِ کده تلخترِ خاتُونیِ آسته که خود شی تَلکِ آسته و دِلِ شی دام-و-جال و دِستایِ شی زولانه؛ کسی که نظرِ لُطفِ خُدا دَ بِلِه شی بَشه، از چنگِ اَزُو خاتُو دُوتا مُونه، مگم آدمِ گناهکارِ دَ چنگِ اَزُو گِرِفَتارِ مُوشه.

۲۷ مردِ سُخَنورِ مُوگیه: ”اینه، ما اینی ره پیدا کدُم: وختیکه یگ چیز ره قدِ دیگه چیزِ مُقایسه کدُم تا یگ نتیجه دَ دِستِ بیرم ۲۸ که فِکرِ مه هنوز ام دَ جُستُجویِ شی آسته ولے ما پیدا نَکدیم، ما دَ مینکلِ هزار نفرِ یگِ مردِ پیدا کدُم که دَ طلبِ حکمتِ بُوده ولے دَ مینکلِ تمامِ امزیا یگِ خاتُو پیدا نَکدُم. ۲۹ ما فقط امی ره پی بُرَدُم که خُدا انسانِ ره راست-و-ساده خَلقِ کد، مگم اونا بِلده خُو راهِ هایِ پیچیده-و-مُشکلِ اِنتِخابِ کد.“

۱ کی رِقَمِ آدمِ دانا آسته

و کی تفسیرِ هر چیز ره مِیدنه؟

حکمتِ چهره انسان ره روشو مُونه

و دُرشتیِ چهره شی ره تبدیلِ مُوکنه.

اطاعت کدو از پادشاه

۲ ما مَوَكِّمٌ که حُکْمِ پادشاه ره دَ جای بَیر، چراکه تُو دَ حُضُورِ خُدا قَسَمِ خوردی.
۳ عَجَلَه نَکُو که از حُضُورِ اَزُو بوری؛ دَ مقصدِ بَد دَ برابر شی ایسته نَشُو، چُون اُو هر چیزی که بِخایه انجام میدیه. ۴ توره پادشاه پُر قُدرت آسته و کی میتنه دَزُو بُگیه، ”چی مونی؟“ ۵ هر کسی که حُکْمِ اَزُو ره دَ جای بَیره، رُوی بَدی ره نَمینگره و دِلِ اَدَمِ دانا وخت و رفتارِ مُناسِبِ ره میدنه، ۶ چُون بَلَدِه هر چیز وخت و رفتارِ مُناسِبِ و جُودِ دَرِه، حتی اگه سختی-و-مُشکِلاتِ اِنسان دَ بَلِه شی گِرَنگی کُنه. ۷ دَ حَقِیقتِ اِنسان نَمیدنه که چی رُخِ میدیه و چی رقمِ رُخِ میدیه، چُون کی میتنه دَزُو بُگیه؟ ۸ هیچ کس دَ بَلِه روحِ قُدرتِ نَدَرِه تا روحِ ره نِگاهِ کُنه و نه ام دَ بَلِه روزِ مَرگِ تَسَلُطِ دَرِه که مانعِ شُنه؛ اَمُو رقمِ که دَ غَیثِ جَنگِ رُخَصَتی نَیسته، اَمُو رقمِ شَرارتِ امِ صَاحِبِ خُو ره ایله نَمونه. ۹ ما پَگِ امزی چیزا ره دَ غَیثی دِیدُم که فِکَرِ خُو ره دَ تَمَامِ چیزای که دَ تَی اَفْتُو انجام دَدِه موشه مشغُولِ کَدُم؛ ما دِیدُم که بعضی وختا اِنسان دَ بَلِه اِنسان حُکمرانی مونه تا دَزُو ضَرَرِ بَرَسنه.

راه های خُدا دُور از فهمِ اِنسان آسته

۱۰ امچنان ما دِیدُم که آدمای شَریرِ مُحترمانه دَ فَن شُد؛ اونا حتی دَ جای مُقَدَّسِ رفت و آمدِ مَوکد و دَ امزُو شار که کارای بَد ره انجام میدد، تَعْرِیف-و-تَوَصِیفِ مَوْشُد. ۱۱ ای ام بے فایده آسته. ۱۱ ازی که بَلَدِه عملِ بَد حُکْمِ جَزَا فُوراً دَدِه نَمُوشه، دِلِ بَنی اَدَمِ یَکسَرِه بَلَدِه بَدی-و-شَرارتِ تَصَمِیمِ مِیگِیره. ۱۲ اگرچه اِمکانِ دَرِه که یَگِ گُناهِکارِ صَدِ دَفَعِه شَرارتِ کُنه و بازَمِ عُمَرِ دِرازِ دَشْتَه بَشَه، باو جُودِ ازی ما میدنم که خُوبیِ نَصِیبِ کسای موشه که از خُدا مِیترسه، چُون اونا دَ حُضُورِ اَزُو قَدِ تَرَسِ مِییه، ۱۳ لیکن اَدَمِ شَریرِ رُوی

۱۰:۸ دَ جای «تَعْرِیف-و-تَوَصِیف» دَ بعضی نَسَخه ها «پَرْمُشت» نَوشته یه.

خوبی ره نمینگره و عمرِ دراز نمیدشته بشه، بلکه مثل سایه تیر موشه، چراکه او د حضورِ خدا قد ترس نمییه.

۱۴ یگ چیزِ بی‌فایده دیگه ام آسته که د روی زمی انجام دده موشه: قد آدمای عادلِ رقی رفتار موشه که اونا مرتکبِ عملِ آدمای شریر شده بشه و قد آدمای شریرِ رقی رفتار موشه که اونا عملِ آدمای عادلِ ره انجام دده بشه. ما گفتُم که ای ام بی‌فایده آسته. ۱۵ پس ما لذت بُردو ره تعریف-و-توصیف کدُم، چون د تئی آفتو بلده انسان چیزی خوبتر ازی وجود ندره که بخوره و وچی کنه و خوش بشه و امی چیزا د تمام روزای زندگی که خدا د تئی آفتو بلده ازو میدیه د دورونِ زحمت شی قد ازو باقی مومنه.

۱۶ ما فکر خور ره د کار آندختُم و شاو و روز خاو ره د چیمای خور راه ندَدُم تا حکمت ره بدَنم و کاری ره که د روی زمی انجام دده موشه بنگرم، ۱۷ اوخته تمام کارِ خدا ره دیدم و فامیدم که هیچ کس نمیتنه کارای ره که د تئی آفتو انجام دده موشه، پی بُره. هر چیقس که انسان زحمت کشیده دزی باره تحقیق کنه، او ره پی بُرده نمیتنه. اگرچه آدمای دانا ادعا مونه که میدنه، لیکن او ره پی بُرده نمیتنه.

پگ د یگ عاقبتِ گرفتار موشه

۹^۱ پس تمام امزی توره ها ره د دلِ خور قرار دَدُم و د باره پگ شی تحقیق کده دزی نتیجه رسیدم که آدمای عادل و دانا و اعمالِ ازوا د دستِ خدا آسته. انسان نمیتنه که چیز خیل د انتظار شی آسته، مُحَبَّت یا نفرت. ۲ تمام چیزا د بله پگ یگرقم مییه، د بله عادل و شریر، د بله خوب و بد، د بله پاک و ناپاک، د بله کسای که قربانی مونه و د بله کسای که قربانی نمونه. عاقبتِ آدمای خوب و گناهکار یگرقم آسته، امچنان عاقبتِ کسای که قسم موخوره و کسای که از قسم خوردو میترسه. ۳ د مینکلِ تمام کارای که د تئی آفتو انجام دده موشه، ای از پگ کده بدتر آسته که عینِ واقعه د بله پگ مییه. علاوه ازی، دلِ بنی آدم پُر از شرارت آسته و تا وختیکه زنده یه دیونگی د

دَلِ ازوا و جُودِ دَرِه و بعد ازُو قد مُرده ها یِگجای مُوشه. ^۴ لیکن کسی که قد زنده ها یِگجای آسته، بلده ازُو اُمید و جُودِ دَرِه، چُون سَگِ زنده بهتر از شیر مُرده آسته. ^۵ زنده ها می‌دنه که اونا یِگ روز مُومره، لیکن مُردا هیچ چیز ره نمی‌دنه، اونا دیگه اَجْر نصیب نمُوشه، چُون حتی یادِ ازوا ام پُرمُشت مُوشه. ^۶ ام مُحَبَّت و نفرتِ ازوا و ام حسادتِ ازوا گاه از بَین رفته و دیگه هرگز دَ تمام چیزای که دَ تَی آفتو رُخ می‌دیه، شریکِ نمُوشه. ^۷ پس، بورُو نان خُو ره دَ خوشی بُوخور و شرابِ انگور خُو ره قد دَلِ خوش وُچی کُو، چُون خُدا از گاه کاری ره که تُو انجام می‌دی تایید کده. ^۸ همیشه کالای تُو سفید بَشه و سر خُو ره بے روغونِ خوشبوی نیل. ^۹ زندگی خُو ره قد خاتونی که دوستِ دَری دَ دَورونِ تمامِ روزایِ زندگی بے فایده خُو که خُدا دَ تَی آفتو بلده تُو دده دَ خوشی تیر کُو، چراکه از تمامِ روزایِ بے فایدهِ زندگی و از زَحمتی که دَ تَی آفتو میکشی، اینمی نصیب تُو آسته. ^{۱۰} هر کار که دَ دست تُو مییه، اُو ره قد تمامِ توانایی خُو انجام بَدی، چُون دَ عالمِ مُردا که تُو دَ اُونجی موری، نه کار آسته، نه فکر کدو، نه عِلم و نه حِکمت. ^{۱۱} یِگ چیزی دیگه ره دَ تَی آفتو دیدم: برندهِ مُسابقه همیشه آدمای تیزرو نیسته و نه ام پیروزِ جنگِ آدمای قوی، صاحبِ نانِ آدمای دانا، صاحبِ مال-و-دولتِ آدمای هوشیار و صاحبِ احترامِ آدمای عالم، چُون وخت و بخت همیشه یار نیسته. ^{۱۲} علاوه ازی، انسان نمی‌دنه که وخت شی چی غیت پوره مُوشه. اُمُو رقم که ماهیا دَ تورِ بے رَحْمِ گرفتار مُوشه و مُرغَکو دَ دامِ بَندِ مومنه، اُمُو رقمِ بَنی آدمِ ام دَ وختِ مُصیبت که بے بلغه دَ بله شی مییه دَ دامِ گرفتار مُوشه.

حِکمت از لَوڈگی کده بهتر آسته

^{۱۳} ما اینی نمونه حِکمت ره ام دَ تَی آفتو دیدم و دَ نظر مه بُّرگ معلوم شد: ^{۱۴} یِگ شارِ ریزه بود و دَ مَنِه شی مردُم کمِ زندگی مُوکد. یِگ پادشاهِ قُدرتمند دَ بله امزُو شارِ آمد و اُو ره محاصره کده دَ مقابلِ شی سنگر های کُته آباد کد. ^{۱۵} دَ مَنِه امزُو شارِ یِگ آدمِ

غریبِ زندگی مُوکد که دانا بُود و اُو شار ره دَ وَسِیلَه حِکمت خُو نِجات دَد؛ مگم هیچ کس اُمُو آدمِ غریب ره یاد نکد. ^{۱۶} اوخته ما گُفْتُم که حِکمت از زور کده بهتر آسته؛ با وُجُوْد ازی، حِکمتِ آدمِ غریب خار-و-حقییر حساب موشه و تورای شی شَنِیده نَموشه.

^{۱۷} تورای آدمای دانا که دَ آرامی گُفته موشه، کلوتر شَنِیده موشه، نِسَبَت دَ چِیغِ یگ حُکمران که دَ مینکلِ لُوڈَه ها آسته.

^{۱۸} حِکمت از سَلاحِ جنگی کده بهتر آسته،

مگم لُوڈَگی یگ خطاکار خُوبی های کلو ره نابُود مُوکنه.

^۱ اُمُو رقم که پاشه های مُرده مَوادِ عَطرساز ره بَدبُوی مُونه،

اُمُو رقم یگ لُوڈَگی ریزه مِیْتَنه حِکمت و عِزَت ره بے آرزِش کنه.

^۲ دِلِ آدمِ دانا اُو ره سُونِ راهِ راست مُوبره،

لیکن دِلِ آدمِ لُوڈَه اُو ره سُونِ راهِ کَج. ^a

^۳ آدمِ لُوڈَه حتی دَ غَیْتِ راه رفتو بے عقلی مُونه

و بَلدِه پگ نشو مِیدیه که اُو لُوڈَه آسته.

^۴ اگه حُکمران دَ بِلِه تُو قار شُد،

وظیفَه خُو ره ایله نَکُو،

چراکه مُلایمت رَنجِش های کئِه ره برطرف مُونه.

^۵ یگ بدی ره دَ تَی آفتو دیدم، یگ خطا ره که از حُکمران سر مِیزنه: ^۶ آدمای لُوڈَه

دَ مقام های باله مُقَرَر موشه و آدمای با آرزِش دَ جای های تاه. ^۷ ما غُلاما ره دیدم که

دَ بِلِه اَسپ سوار آسته و کئِه کلونا مِثلِ غُلاما دَ رُوی زمی پیده موره.

^۸ هر کسی که چاه می کنه خود شی دَ مَنِه اَزُو موفته

^a ۱۰:۲ دَ جای «کَج» دَ زبونِ عبرانی «چَپ» نوشته یه.

و هر کسی که دیوال ره شکاف مونه، او ره مار میگزّه.
۹ هر کسی که سنگ می‌کنه، امکان دره د وسیله سنگ اوگار شنه
و هر کسی که چپو میده مونه، جان شی د وسیله امزو کار د خطر آسته.

۱۰ اگه تور کند بشه
و دم شی تیز نشده بشه،
زور کلو کار دره،
لیکن حکمت باعث کامیابی موشه.

۱۱ اگه مار پیش از اوده شدو یگو کس ره بگزه،
اوده مارگیر چی فایده دره؟

۱۲ توره های دانِ آدمِ دانا او ره مُحترم جور مونه،
مگم لبای آدمِ لوده که شور موخوره، او ره تباه مونه.
۱۳ شروعِ توره های دان شی لودگی آسته
و آخرِ گبای شی دیونگی خالص؛
۱۴ باز ام آدمِ لوده توره های حو ره کلو مونه و دم نمیگیره.

انسان نمیدنه که د آینده چی واقع موشه،
و کی میتنه او ره د باره چیزی که بعد ازو رخ میدیه، باخبر کنه؟
۱۵ زحمتِ آدمای لوده اونا ره از پای میندزه،
د اندازه که اونا راهِ شار ره پیدا نمیتنه.

۱۶ وای د حال تُو آی سرزمینی که پادشاه تُو مثلِ بچکیچه آسته
و کئه-کلونای تُو د غیتِ صُبحِ عیش-و-نوش مونه.
۱۷ نیک د بخت تُو آی سرزمینی که پادشاه تُو آدمِ عالیشان آسته
و کئه-کلونای تُو د وختِ مناسبِ مُوخوره-و-وُچی مونه،
بلده قوتِ گرفتو، نه بلده نشه کدو.

۱۸ از ثمبلی، بامِ خانه خراب موشه
و از سُستی دِستا، خانه چَقَک مُوکئه.

۱۹ مهمانی بلده خنده-و-خوشی برگزار موشه
و شرابِ انگورِ زندگی ره خوشحال مونه،
لیکن پیسه مَهیا کُننده پگِ چیزا آسته.

۲۰ پادشاه ره حتی د فکر خُو ام نالت نگو،
و نه ام آدمِ دولتَمند ره د اتاقِ خاو خُو،
چون امکانِ ذره که مرغِ هوا توره های تُو ره بُره
یا یگو موجودِ بالدار موضوع ره دزوا بگیه.

د فکرِ آینده بودو

۱ نان خُو ره د رُوی آو پورته گو،
چون بعد از روزای کلو بلده تُو پس دده موشه.
۲ دارایی خُو ره بلده هفت، بلکه هشت نفر بدی،
چون تُو نموفامی که چی بلا-و-مُصیبت د بله زمی مییه.

۳ وختیکه آورها پُر آو موشه،

د بِلِه زمی بارش موبارنه.

درخت چی طرف جنوب چپه شنه، چی طرف شمال،

د امونجی که چپه شُده، باقی مومنه.

۴ هر کسی که سون حرکت باد توخ مونه، او کشت نمیتنه،

و هر کسی که سون آورها توخ موكنه، او حاصل درو نمیتنه.

۵ امو رقم که تو نمیدنی باد از کدم طرف مییه

و استغونای نلغه د کوره خاتون شکامتو چی رقم بسته موشه،

امو رقم کار خدا ره که خالق تمام چیزا آسته، ام نمیدنی.

۶ د غیت صبح تخم خو ره کشت کو

و د وخت شاو نیل که دست تو بیکار بشه؛

چون تو نمیدنی که کدم شی فایده-مند آسته،

ای یا او و یا ام هر دوی شی مساویانه خوب آسته.

۷ واقعاً روشنی شیرین آسته

و دیدون آفتو بلده چیمما لذتبخش.

۸ حتی اگه انسان سال های کلو زندگی کنه

خوبه که د پگ امزو سال ها خوشحال بشه،

وله باید د یاد خو دشته بشه

که روزای تریکی کلو یه.

پس هر چیزی که د آینده رخ میدیه، بے فایده آسته.

نصیحتِ بلده جوانا

۹ ای جوان، د روزای نوجوانی خُو خوشحال بش و بیل که دل تُو د روزای جوانی تُو، تُو ره خوش کنه. د میلِ دل خُو و د مطابِقِ چیزای که چیمای تُو مینگره رفتار کُو، مگم باخبر بش که بخاطرِ پگِ امزی کارا خُدا تُو ره قضاوت مونه.

۱۰ پس غم-و-غصه ره از دل خُو بکش و درد ره از جسم خُو دور کُو، چُون نوجوانی و قوتِ جوانی زودگذر آسته.

تشبیه روزای پیری

۱۲ آست کُننده خُو ره د روزای جوانی خُو د یاد بیری، پیش ازی که روزای مُشکِلاتِ برسه و سال های بییه که تُو بگی:

”امیا بلده مه خوش-آیند نییه؛“

۲ پیش ازی که آفتو و روشنی و ماهتو و ستاره ها بلده تُو تریک شنه و اورهای پیری بعد از بارشِ جوانی بییه.

۳ او ره د یاد بیری پیش از روزی که پیره-دارای خانه^a تُو د لَرزه بییه و آدمای^b قوی خانه تُو خَم بخوره و خاتونوی تُو که دستاس مونه^c بخاطرِ کم بودو از کار بُمه و امو دُو که از کلکینای خانه تُو توخ مونه، خیره بنگره^d و درگه های^e خانه تُو د کوچه زندگی بسته شنه و آوازِ آسیا پَخچ شنه

^a ۱۲:۳ یعنی «دستای» تُو. ^b ۱۲:۳ یعنی «پایای» تُو. ^c ۱۲:۳ یعنی «دندونای» تُو.

^d ۱۲:۳ یعنی «چیمای» تُو. ^e ۱۲:۴ یعنی «گوشای» تُو.

و تُو کہ از آوازِ مُرغِکو بیدار موشی
 آوازِ پَگِ بَیتِ خانایِ بَلدِه تُو بے تاثیرِ شُنِه؛
 ۵ اُو رِه دَ یادِ بَیرِ، پِیشِ ازیِ کہ از جایِ هایِ بَلندِ ترسِ بُوخوری
 و دَ راهِ ترسِ خوردهِ بوری،
 و رقمیِ کہ درختِ بادامِ شِگوفِه مُونِه، مُویِ تُو سفیدِ شُنِه؛
 و رقمِ مَلخِ زخمیِ خودِ رِه کَشِ کُنِی
 و خاهِشاتِ نفسِ تُو بَندِ شُنِه.
 عاقِبَتِ، هرِ اِنسانِ دَ خانِه اَبَدیِ خُو مورِه
 و کسایِ کہ ماتَمِ مُونِه دَ کوچِه ها بَرِ موشِه.
 ۶ اَرِ، آستِ کُنِدِه خُو رِه دَ یادِ بَیرِ
 پِیشِ ازیِ کہ رِیسپونِ نُقرِه-بی^a مَنثیِ شُنِه
 و کاسِه طِلائیِ مَیدِه شُنِه
 و کُوزِه دَ بَعْلِ چِشمِه تُوٹِه-و-پِرچِه شُنِه
 و چِرَخِ سِرِ چاهِ کَندِه شُنِه
 ۷ و جِسمِ خاکیِ پَسِ دَ زمیِ بورِه کہ از شیِ اَمُدُ
 و رُوحِ دَ پِیشِ خُداِ کہ اُو رِه بَخشِیدُ پَسِ بورِه.
 ۸ مَرِدِ سَخَنورِ مُوگیِه:

”کامِلاً بے فایدهِ آستِه! تمامِ چِیزا بے فایدهِ آستِه!“

^a ۱۲:۶ رِیسپونِ نُقرِه-بی یعنی رِشِتِه عَمَرِ.

آخِرِ مَوْضُوع

۹ علاوه ازى كه مَرَدِ سُخْنَوَرِ دانا بُود، اُو بَلَدِه مَرْدُمِ عِلْمِ ياد دَد، خُوب فِكْر و تَحْقِيقِ كَد و مِثْلِ هَايِ كَلُو نُوِشْتِه كَد. ۱۰ مَرْدِ سُخْنَوَرِ جُسْتُجُو كَد تا توراى پَسَنَدِيدِه پَيِدا كَنه و اُو توراى حَقِيقَتِ رِه وَاضِحِ نُوِشْتِه كَد.

۱۱ توره آدمای دانا رَقْمِ سَوْتِه چِپُو چِپُو اَلِّي اَسْتِه و مَجْمُوعِ توراى ازوا مِثْلِ مِیخاى مَحْكَمِ كِه دَ و سِیْلِه يِگِ چِپُو كُفْتِه شُدِه بَشِه.

۱۲ علاوه ازیا، اَى باچِه مِه، باخبرِ بَش: نُوِشْتِه كَدونِ كِتَابِ هَا خَلَاصِی نَدَرِه و خاندونِ كَلُو باعِثِ مَنَدِه شُدونِ جِسْمِ مَوْشِه.

۱۳ پس بیید خَلَاصِه تمامِ چِزای رِه كِه كُفْتِه شُدِ بَشَنَوِی: از خُدا بَتَرَسِ و احكامِ شِی رِه دَ جَاى بَبِرِ، چراكِه تمامِ وظيفِه اِنسانِ اَيْنَمِی اَسْتِه. ۱۴ چُون خُدا دَ بارِه هر عَمَلِ اِنسانِ قضاوتِ مُونِه، حتّی دَ بارِه تمامِ عَمَلِ هَايِ تاشِه اَرُو، چِی خُوبِ بَشِه، چِی بَد.